

Asia: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster eller den sektorsövergripande bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster är en åtgärd som inleder den nyanländas integrationsprocess. Målet är att via kartläggningens skapa sig en bild av vilka åtgärder som behövs och som är ändamålsenliga för att den invandrade ska få en lyckad och självständig integrationsprocess. Bildningsallians anser att det är positivt att målsättningen är att bilda sig en uppfattning om den invandrades behov, önskemål och mål i anslutning till integrationen samt fastställa nivån på den invandrades läs- och skrivfärdigheter eller kunskaper i finska och svenska och inlärningsfärdigheter eller annan kompetens.

Bildningsalliansen vill poängtera att individens behov och önskemål ifråga om språk samt övriga önskemål gällande studier och arbete ska beaktas samt att det bör framgå i ett tidigt skede att man kan integreras både på svenska och på finska i Finland. Integration och inkludering i lokalsamhället kräver att det finns möjlighet för den nyanlända och hens familj att bekanta sig med föreningsliv och lokalbefolkningen. Inom den fria bildningens integrationsutbildning och annan utbildning samt i förbundssektorn finns det ypperliga möjligheter att bekanta sig med lokalsamhället och dess invånare, samt skapa sig nätverk. Bildningsalliansen vill poängtera att det är viktigt att det vid kartläggningskedet informeras om att det också är möjligt att gå integrationsutbildning inom fritt bildningsarbete som frivilliga studier.

I kommuner som är tvåspråkiga är det viktigt att det i integrationsplanerna finns möjligheter till integration på endera svenska eller finska och att möjligheten erbjuds. Den fria bildningen har goda möjligheter att erbjuda integrationsutbildning på svenska och/eller finska. Under tiden 2024-2026 allokeras ett tillägg på 2,5 miljoner till integrationsutbildning på svenska. De utbildningar som ordnas och de modeller som utarbetas under dessa år behöver kunna användas effektivt också under kommande år.

Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

I integrationslagen föreskrivs om en ny service, flerspråkig samhällsorientering, som kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten ska erbjuda nyanlända med integrationsplan eller sektorsövergripande integrationsplan. Arbetskraftsmyndigheten ska ordna flerspråkig samhällsorientering för integrationskunder som är arbetslösa arbetssökande och övriga integrationskunder i kommunen. Kommunen eller Arbetskraftsmyndigheten kan enligt eget övervägande erbjuda samhällsorientering till såväl integrationskunder som till andra invandrare som bedöms ha nytta av innehållet i orienteringen. Kommunen och Arbetskraftsmyndigheten kan också ordna samhällsorienteringen gemensamt för integrationskunder med olika ställning på arbetsmarknaden.

Bildningsalliansen anser att det överlag är bra med flerspråkig samhällsorientering och i första hand på individens eget hemspråk eller annat starkt språk. Samhällsorienteringen ska åtminstone innehålla information om att bo, leva och arbeta i Finland, om hur det finländska samhället fungerar och om individens rättigheter och skyldigheter. Syftet med samhällsorienteringen är att stärka de invandrades medborgarfärdigheter och delaktighet i vardagen, förståelse för det finländska samhället, arbetslivet samt de egna rättigheterna och skyldigheterna.

Precis som nämns i motiveringarna till förslaget är samarbete mellan kommuner och Arbetskraftsmyndigheter att föredra samt att det finns en flexibilitet i upplägg så att det gangnar målgruppen och individens behov. Bildningsalliansen vill poängtera att det är att föredra att orienteringen sker fysiskt i de flesta fall eftersom det stöder integrations- och inkluderingsprocessen. Bildningsalliansen vill också lyfta fram betydelsen samt möjligheten att samarbeta med den fria bildningens läroinrättningar och de utbildningar som riktas till nyanlända och invandrare samt det arbete som görs inom bl.a. föreningslivet.

Bildningsalliansen vill poängtera att det kan finnas skäl att samarbeta med bl.a. fria bildningens integrationsutbildning så innehållet för samhällsfärdigheter inte i onödan överlappar varandra utan att man istället fördjupar sig i temat under integrationsutbildningen.

Bildningsalliansen oroar sig också för hur man ska kunna utbilda lärare som kan utföra samhällsorienteringen på hemspråk. Det behövs resurser och konkreta utvecklingsplaner för hur man ska säkra tillgången och kvaliteten på pedagoger.

Vad gäller innehållet i själva materialet behöver det inom alla områden beaktas att det finns svenskspråkig service, utbildning och arbetsmöjligheter samt föreningsliv och kultur (även seder och traditioner) på svenska.

Det riksomfattande läromaterialet som används i undervisningen i samhällsorienteringen bör också produceras, upprätthållas och översättas till svenska.

Det är positivt att det i 3 § i förslaget betonas att utbildaren inom den flerspråkiga samhällsorienteringen bör ha starka kunskaper i undervisningsspråket samt finska eller svenska. Bildningsalliansen ser det som viktigt att det också finns utbildare med starka kunskaper i svenska och inte minst insyn i den svenska integrationsstigen och dess strukturer.

Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

De som ansvarar för de lagstadgade uppgifterna inom förverkligandet av integrationen får en kalkylerad ersättning via statsandelar. De svenska strukturerna i tvåspråkiga områden bör stödas och utvecklas för att vara likvärdiga med strukturerna inom den finskspråkiga integrationen. Det är viktigt att från början beakta att det behövs resurser för att utveckla den svenska integrationsstigen i tvåspråkiga områden.

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

Bildningsalliansen ser det som positivt att det skapas en gemensam riksomfattande informationsresurs. Det finns idag väldigt litet statistik och forskning om dem som integrerats på svenska i Finland vilket gör det utmanande att påtala för- och eventuella nackdelar med att integreras på svenska och att utveckla och förbättra integrationsstigen på svenska. Bildningsalliansen hoppas att den gemensamma riksomfattande informationsresursen bidrar till att det i framtiden är lättare att hitta statistik om dem som valt svenska som integrationspråk.

Muut huomiot

Bildningsalliansen tackar för begäran om utlåtande om förordningar enligt integrationslagen.

Nordin Henrika
Bildningsalliansen rf